

til at at; maae de Formaal, han eftertrager, uden først at skulle afgive det til Staten; for at denne skal tage flere eller færre Procenter deraf, førend det vender tilbage og kommer ham tilgode. Det maa man vel huske paa, at hvad enten man tager Midlerne umiddelbart fra Statskassen eller fra Sorø Akademies Kasse, eller man tager dem fra Communitetet, Universitetet eller andre Bæreaanstalter, da er det Alltsammen lige godt kun Staten; thi der er ingen af disse Anstalter, der har nogen selvstændig Ret. (Albert i: So!) — ingen af dem, heller ikke den ærede Rigsdagsmands Kjæledægge, Sorø Akademi, — for saa stob det ikke opført i denne Finantslov, og vi kom ikke til at votere derom; — maaskee det tidligere kunde have været forhindret, men nu staaer det under Voteringen i Finantsloven, og her bliver voteret Summer, som ere gaaede ud af Sorø Akademies Kasse, og som ikke kunde være gaaede ud deraf uden Statens Billie. Jeg skal læse dem op. Her staaer først Bidrag til Thisted Realskole, 1500 Rd. Er det Sorø Akademi, der har givet disse Penge, eller Regjeringen med os i Fællesskab? Der næst er der Udgift til Realunderviisningen, 9000 Rd.; det samme Beløb er for en væsentlig Deel givet før 1848. Dernæst kommer Tilskud til den polytechniske Bæreaanstalt, 20,865 Rd. 48 f.; er den polytechniske Bæreaanstalt et Ridderakademi eller et Theater, hvor der spilles for Holbergs Penge? Fremdeles Tilskud til Seminariefonden og til Seminarierne, 38,005 Rd. 79 f.; det staaer ikke engang anført i en rund Sum, saa nøie er det taget. — Antager nu den ærede Rigsdagsmand, at det er Sorø Akademi eller Statskassen, der raader for Akademiets Midler og anvender dem? — Endvidere staaer der Tilskud til Bøndehøjskolen, 10,000 Rd., og til temporair Understøttelse for Videnskabsmænd og videnskabelige Formaalets Fremme, 10,000 Rd.; denne sidste Post er den, der nærmest kunde høre under Sorø Akademies oprindelige Formaal. — Endvidere staaer der: „Af dette Overskud afholdes til den, i Genhold til Loven af 8de Marts 1856 oprettede Veterinær- og Landbohøjskoles Udgifter i Finantsaaret 1860—61 10,000 Rd.“ Det er lykkelig-

vis af „Overskuddet“, som Akademiet rimeligvis ikke faaer. Vi have jo saaledes hørt forleden Dag af Maand, der saavel tidligere som nu kjende nøie til Theateret, hvorledes de mene, at det vil gaae dermed, at det nemlig ikke vil kunne betale sine Afdrag til Akademiet, og at vi da, henryvne af en høitidelig Følelse, uden videre skulle estergive Pengene. Det er altid paa Følelsernes Gebeet, man søger hen, naar man vil vriste Penge ud af Folks Lomme (Stemmer: Det er ogsaa rigtigt!). Ja! det kan være rigtigt fra deres Side, som friste, men det er urigtigt med Hensyn til dem, som blive fristede. Den ærede Rigsdagsmand vilde selv komme til at sände det, naar han engang maatte sulte, fordi han havde givet sine Penge ud til Ustighed. Jeg vil idag, da dette nu er kommet paa Bane, gjøre opmærksom paa, at dersom Holberg havde troet; dette vilde skee, som nu skeer, saa havde han givet sine Penge til et Theater, og ikke til Sorø „Akademi“. Men at Holberg har frevret Ulykses von Ithacia; er et Beviis for, at han ikke har villet understøtte et Theater, hvorpaa der gives Balletter og Operaer; thi det er ikke noget danst National-Theater.

Jeg vilde ønske, at de ærede Herrer her i Thinget, som meest arbeide for Folkeoplysningen, vilde lægge sig det paa Sinde, at den Maade, at arbeide derhen til gjennem Statslivets Virksomhed og fremtvinge Folkeoplysningen, det er at gaae i den modfatte Retning af deres egen Betydning og deres egen Stilling her paa dette Sted. So mere de kalde Statslivets Indblanding ind i alle den Art Forhold, deslomere ophører den sände og virkelige borgerlige Frihed, og kun gjennem den virkelige, borgerlige Frihed kommer den Oplysning, som kan stundes i Folket. Om Folket ikke veed, enten Paris ligger i Frankrig eller i Spanien, det gjør ikke Noget; men at det veed, at Danmarks Vælgere have en Ret til at vælge en Mand, som ligeoverfor Regjeringen har Lov til at tale med, det er det, som giver en folkelig Indsigt og en folkelig Oplysning; at Danmarks Borgere have Følelsen af og forstaae, at en rolig, langsom og besindig Optraeden, naar den bliver stadig og vedholdende forfulgt, giver